

Винахід відноситься до сільського господарства, а саме до технології вирощування сільськогосподарських культур.

Відомий спосіб вирощування насіння гарбуза, який включає основний і передпосівний обробіток ґрунту, посів, догляд за посівами, збирання врожаю насіння, має той недолік, що ця технологія не передбачає використання голонасінних сортів твердокорого гарбуза, які мають біологічні особливості. (Насінництво овочевих і баштанних культур. Баштанні культури., К., "Урожай", 1967, с. 279 - 289.)

Задачею винаходу є підвищення врожайності насіння гарбуза для насінних і товарних цілей.

Поставлена задача досягається тим, що другу передпосівну культивування і посів голонасінного гарбуза проводять на глибину заробки насіння 4-6см, коли верхній 10-сантиметровий шар ґрунту прогріється до 10-12 С, з площею живлення однієї рослини 100х140см, 70х210см для отримання товарного насіння, 140х140см, 100х210см - посівного, використовуючи процеси бродіння і промивання для товарного насіння та не використовуючи їх для посівного насіння під час збирання врожаю.

Дослідження проводили в 1998-2002 роках в Інституті південного овочівництва і баштанництва в лабораторії селекції баштанних культур.

Агротехніка загальноприйнята для зони південного Степу. Восени, після збирання зернових культур проводили лущення стерні на глибину 6-8см дисковими боронами, а через два - три тижні ґрунт орали на глибину 25-27см. Весною якнайраніше поле боронували і шлейфували впоперек оранки або по діагоналі. Через 5-7 днів ділянку культивували глибиною на 10-12см та одночасно боронували. Другу передпосівну культивування в один або два сліди проводили перед сівбою на глибину 4-6см. Для посіву використовували елітне насіння (насінницькі посіви) або насіння першої репродукції (товарні посіви) районowanego голонасінного сорту гарбуза твердокорого Південний. Посів проводили, коли верхній 10-сантиметровий шар ґрунту прогрівався до 10-12 С. Посів за умови більш низької температури ґрунту знижував польову схожість насіння, а за умови більш високої температури - погіршував умови запліднення, затримував строк збору врожаю та зменшував врожай насіння. Сівбу проводили на глибину 4-6см. При загортанні на більшу глибину насіння знижувало польову схожість, а на меншу - вивувалося вітром. Спосіб сівби квадратно-гніздовий або стрічково-гніздовий з висівом у кожне гніздо не менше 3-4 насінин. Висіваючи таку кількість насіння на кожен гектар витрачали 3-4кг насіння. Гарбуз голонасінний сорту Південний висівали з площею живлення однієї рослини 100х140см, 70х210см, 50х210см - для отримання товарного насіння, 140х140см, 100х210см, 70х140см - для отримання посівного матеріалу. Дані про вплив площі живлення на врожай насіння голонасінного гарбуза сорту Південний наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Урожай насіння голонасінного гарбуза сорту Південний залежно від площі живлення, т/га

Густота посіву рослин, тис. на 1 га	Форма площі живлення, см	Якість насіння		Урожай насіння, ц/га
		вага 000 насінин, г	вміст олії, %	
5,1, st	140 x 140	226	43,6	3,98
5,1	210x100	230	45,4	4,39
6,8	140 x 100	206	46,4	5,00
6,8	210x70	210	47,6	6,21
10,2	140 x 70	180	42,2	4,71
10,2	210x50	190	43,4	4,25
НІР ₀₅ =				0,34

Догляд за рослинами полягав в розпушуванні міжрядь, виконували бур'янів у рядках і своєчасному проріджуванні рослин. Міжряддя звичайно розпушували тракторним культиватором КРН-4,2. Культиватор агрегатували разом з боронами. Перше глибоке розпушування міжрядь проводили на глибину 12-14см, друге - на 8-10см і наступні - на 6-8см. Проріджували рослини двічі. Перший раз проривали, як тільки з'явився один справжній листок, вдруге остаточно проріджували у фазі 3-4 справжніх листків.

При вирощуванні насінників, щоб запобігти перезапиленню нормально розвинених рослин основного сорту пилком рослин іншого сорту і хворих, проводили першу сортову прочистку. При цьому до початку цвітіння з насінників видаляли усі нетипові для сорту, а також хворі рослини. Після зав'язування плодів проводили ще 1-2 прочистки і всі домішки інших сортів і гібридів позначали паличками. Після досягнення плодів робили останню сортову прочистку, під час якої видаляли усі відмічені раніше і додатково знайдені домішки. Разом з плодами домішок видаляли плоди і типових для даного сорту рослин в радіусі 10м. Плоди збирали у повній біологічній стиглості. Для насінних цілей зібрані плоди у валки або купи дозарювали протягом 5-10 днів. Після дозарювання насінні плоди молотили. При обмолочуванні елітних плодів їх розрізували і в останнє робили сортовий добір за такими ознаками, як товщина кори, забарвлення, соковитість і смак м'якоті, розмір насінної камери, колір насіння, наявність у насіння лушпиння, наявність пророслого насіння. При вирощуванні товарного насіння дозарювання не проводили у зв'язку з ризиком проростання насіння в плодах, що знижує рівень товарного врожаю. Вимолочене посівне насіння збирали і відразу просушували на повітрі або в сушарках при температурі 30-35 С, розстеливши його тонким шаром (1-3см). Посівне насіння голонасінного гарбуза (без лушпиння) не піддавали бродінню і не мили, щоб запобігти зниженню польової схожості. Товарне насіння піддавали бродінню протягом 1-2 днів, після чого його добре промивали водою і відразу просушували за тих же умов, що і посівне. Висушене насіння очищували, сортували і доводили до встановлених кондицій.

Отже, для одержання високого врожаю голонасінного гарбуза треба другу передпосівну культивування і посів голонасінного гарбуза проводити на глибину заробки насіння 4-6см, коли верхній 10-сантиметровий шар ґрунту прогріється до 10-12 С з площею живлення однієї рослини 100х140см, 70х210см для отримання товарного

насіння, 140х140см, 100х210см -посівного, використовуючи процеси бродіння і промивання для товарного насіння та використовуючи їх для посівного насіння під час збирання врожаю.